

Naročnina mesečno
18 Lir, za inozem-
stvo 31.50 Lir - ne-
deljska izdaja ce-
loletno 34 Lir, za
inozemstvo 65 Lir.
Ček. rač. Ljubljana
10.650 za naročnino
in 10.349 za insertate.
Podružnica:
Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tuje-
ga izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano.

SLOVENE

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 4, Ljubljana.
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 4, Lubiana.
Telefon 4001-4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano.

Abbonamenti: Mese
18 Lire. Estero, me-
se 31.50 Lire. Edi-
zione domenica, an-
no 34 Lire. Estero
65 Lire. C. C. P.
Lubiana 10.650 per
gli abbonamenti,
10.349 per le in-
serzioni.

Fillale:
Novo mesto.

Vojno poročilo št. 1160

Hudi boji na sicilskem bojišču

6 trg. ladij z 29.000 t. poškodovanih
12 sovražnih letal sestreljenih

Najvišje poveljstvo, vojno poročilo št. 1160:
Sovražni pritisk se je s pomočjo velikih
letalskih sil obnovil na srednjem in severnem
odseku siciljskega bojišča, kjer so v
teku hudi boji.

Ngčni napadi nemških bombnikov na pri-
stanišče Gelo so ugodno potekali: zadetih in
poškodovanih je bilo 6 trgovskih parnikov s
skupno 29.000 tonami.

Angloameriško letalstvo je napadlo sredi-
šča v pokrajini Salerno in v okolici Na-
polija; škoda neznatna, število žrtev ome-
jeno.

V celoti je bilo sestreljenih 12 letal in si-
cer so jih pet sestrelili nemški lovci na Si-
cilijo. Šest protiletalsko topništvo v Napo-
liju in na otokih, eno pa je sestrelil hidro-
avion našega sredozemskega izvidniškega
letalstva.

Velike sovjetske izgube pri Orlu

Sovjeti so včeraj izgubili 186 tankov - Nad Nemčijo je bilo sestreljenih
35 ameriških štirimotornih bombnikov

Hitlerjev glavni stan, 29. julija. Vrhovno po-
veljstvo nemške vojske je objavilo danes nasled-
nje poročilo:

Na več točkah loka pri Orlu so stale naše
čete ves včerajšnji dan v težkih obrambnih bojih,
uspešno odporne od močnih oddelkov letalstva.
Vsi sovražni poskusi za prodor so bili po spre-
memb polnih bojih odbiti in so bile Sovjetom pri-
zadejane nove znatne izgube. Samo na odseku se-
verno od Orla so izgubili nad sto oklepnih vozil
in 33 letal.

Na drugih frontnih odsekih je podvzel sovraž-
nik samo krajevno omejene napade, ki so bili od-
biti deloma v zelo ostrih bojih ali v protisunkih.
Skupno je bilo včeraj uničenih 186 sovjet-
skih oklepnih vozil.

V zadnjih obrambnih bojih, južno od Lado-
škega jezera se je posebno odlikovala vzhod-
no-pruska I. pehotna divizija.

Prodorni sunki ameriške vojske vzdolž se-
verne obale Sicilije so bili odbiti. Močni od-
delki letalstva podprti sovražni napadi proti srednjemu
odseku siciljskega bojišča so se izjalovili ob od-
ločnem odporu naših čet. Pred južno obalo Si-
cilije so težko poškodovale nemška letala
pri nočnih napadih 6 transportnih ladij.

Oddelki severno-ameriških bombnikov so
prileteli včeraj dopoldne nad Nemčijo, in so,
ko so jih oddelki nemških lovskih letal prisli-
li k boju, odvrgli brez cilja bombe na nekaj
met, med drugim na Kassel in na več od-
prtih podeželskih občin. Povzročeno je bilo ne-
kak izgub med prebivalstvom in škoda na po-
slopih. Naša protiletalska obramba je sestrel-
ila 35 težkih štirimotornih ameriških bombni-
kov. Izgubili smo 7 lastnih lovskih letal.

Preteklo noč so maloštevilna sovražna mo-
tilna letala preletela severozapadno in zapad-
no ozemlje Nemčije.

Nemška bojna letala so napadla cilje na
področju Londona.

Veliki uspehi japonskega orožja

Tokio, 29. jul. AS. Z nekega japonskega opo-
rišča na Kitajskem poročajo, da so japonski lovci
med nekim letalskim spopadom zrušili dva »P-40«.
Edinice letalstva japonske vojske so zopet na-
padle letališče Kierov. Nastala je huda škoda na
odletiščih in v drugih letalskih napravah. Vsa ja-
panska letala so se vrnila na svoja oporišča.

Tokio, 29. jul. AS. V poldrugetni vojni se je
na Filipinih in v Birmi posebno izkazal odred
japonskega letalstva pod poveljstvom generala Rio-
sukeja Matkanišija, ki je sestrelil od pričetka voje-
ne do konca maja 620 sovražnih letal, od katerih
je 214 zrušil v borbah. Jata generala Matkanišija
je potopila 142 ladij, uničila 3707 tankov in mnogo
vojnih potrebščin. V tej dobi je izgubila 60 letal,
ki so se večinoma prostovoljno poglala proti ci-
ljam.

Bangkok, 29. julija. AS. Tajska proslavlja danes
dan vojske. Ob navzočnosti zastopnikov oblasti so
bile vojaške in športne prireditve, med katerimi
so položili cvetlice pred spomenik zmage.

Peking, 29. julija. AS. Japonsko poveljstvo
na severnem Kitajskem je objavilo poročilo o
uspehih proti komunističnim četam. Poročilo
obsega boje v zadnjih šest mesecih. V tem času
je bilo 207 spopadov in je obležalo na bojišču
855 mrtvih komunistov, zaplenjenih pa 742
pušk, 9595 nabojev, mnogo težkih strojníc
in mnogo streliva za topove.

Legaspi, 28. julija. AS. 23 gverilcev pod vod-
stvom Pedra Britona, Rocenta Broquesena in Clon-
ta Borera so pod vtisom japonskega prizadevanja,
da se vrne popolna neodvisnost Filipinom, prišli
iz svojih skrišališč v gorskem okrožju Bicola na
otoku Luzonu in se predali japonskemu orožni-
štvu. Izrekli so željo, da bi sodelovali v nadaljnjem
z Japonci in izjavili, da so nadaljevali odpor sa-
mo zaradi tega, ker jih je preslepila »prekleta
propaganda jankov«.

Prva seja ministrskega sveta

Razpust PNF — Ukinitve velikega sveta in izrednega sodišča — Dobrodelne, športne in vzgojne ustanove
delujejo naprej

Rim, 29. jul. AS. V torek, dne 27. julija
je na Kvirinalu bila prva seja ministrskega
sveta pod predsedstvom Nj. Ekse. maršala
Badoglija.

Vlada je z ozirom na novi položaj, ki je
nastopil v političnem življenju države, skle-
nila predvsem razpust narodne fašistske
stranke.

Z istim ukrepom so bila dana navodila,
da bi različne pomožne, vzgojne in športne
ustanove, ki so poprej bile odvisne od stran-
ke, lahko poslovale naprej.

Na isti seji ministrskega sveta je bila po-
tem sklenjena odprava zakona z dne 9. de-
cembra 1928 št. 2.693, ki se tiče fašistskega

velikega sveta in ki ni združljiv s povratkom
k rednemu ustavnemu življenju.

Sklenjena je bila tudi odprava rednega so-
dišča za obrambo države, čigar posli preidejo
za ves čas sedanje vojne na vojaška sodišča
pri armadnih zborih.

Zadovoljstvo turškega tiska nad političnimi spremembami v Italiji

Carigrad, 29. julija. AS. Turški listi posveču-
jejo cele strani spremembi vlade v Italiji. Ugodno
razlagajo novice, da je za zunanje ministra
imenovan Ekse. Guariglia, poslanik pri turški vla-
di. V kratkih mesecih svojega bivanja v Ankari
se je poslanik Guariglia uveljavil kot prvovrsten
diplomata ter si pridobil splošno spoštovanje in
ugled.

List »Bejoglu« prinaša članek z naslovom
»Nepretrganost« in pravi, da se v urah, ki so za
narode resne, ocenjuje veljava ustanov, ki so
nad ljudmi, zakaj ljudje prihajajo in odhajajo. List
poudarja, da ima vladarska rodbina bistveno vred-
nost za Italijo, ker je zvezana s slehernim raz-
dobjem državne zgodovine. Med boji za prepoved
je savjska vladarska rodbina bila luč, ki je vle-
kla nase vero in upanje vsakogar. V poprejšnji
vojni je vladar utelešal odpornostno voljo naroda.
V odgovornih trenutkih je za italijanske voditelje
samo po sebi umevno, da se mora vladarjeva po-
stava dvigati kakor gloria v bliskanju bitk in
hrušču bombardiranj.

Spremembe v španski vojski in letalstvu

Madrid, 29. julija AS. Predsednjim se je
končala seja španske vlade, ki so je pod pre-
sedstvom državnega poglavarja sešla v petek.
Med številnimi odobrenimi ukrepi je tudi ukrep,
s katerim je vojni minister imenoval za vrhov-
nega poveljnika drugega vojaškega okrožja v Bur-
gosu divizijskega generala Miguela Abriata Can-
tona, za glavnega poveljnika civilne garde pa
divizijskega generala Camila Alonsa Vega, ki je
nehal biti podtajnik v vojnem ministrstvu. Vlada
je tudi odobrila odlok letalskega ministra, ki
ustanavlja glavno letalsko akademijo. Uradni listi
prinašajo sklep zunanjega ministrstva, s katerim
se odpravlja mesto letalskega odposlanca pri
španskih poslaništvih v Rimu, Beogradu, Buka-
rešti, Sofiji in Ankari.

Ameriška vlada in mednarodne obveznosti za po vojni

Lizbona, 28. jul. AS. Iz Washingtona poročajo
da je senator Nye o povojnih obveznostih Združenih
držav izjavil, da se vlada skuša izogniti vsakemu
posvetovanju z zbornico. Zadržil je, da ljudstvo za-
hleva, da se spoštuje ustavna določila, ki zahtev-
vajo pritrilidlo kongresa za vsako mednarodno ob-
veznost. Hkrati je izrekel svarilo da utegne
takšno ravnanje v bodočnosti vzbuditi hude pro-
teste vsega ljudstva.

Spopadi v Združenih državah

Buenos Aires, 29. julija. AS. Ameriška re-
vija »Life« označuje izgrede, ki so nastali v
Detroitu ob koncu junija, za najbolj krvavo
borbo ras, ki je bila kdaj v Ameriki od leta
1919. Revija objavlja številne fotografije hudih
spopadov na cestah, ki so nastali zaradi ne-
resnične vesti, da so belci vrgli v reko neko
črno z otrokom. Takoj so mladi črnci oplenili
nekaj trgovin in se polastili orožja ter začeli
razbijati trgovine belih in izvrševati nasilna
dejanja. Nekega belega zdravnika so pretepli
do smrti. Kmalu nato so se pojavile v črnskih
okrajih Detroita in v glavnih mestih mesta
skupine belih mladeničev, ki so se krvavo
mačevali, prevrnili mnoge avtomobile črncev
in jih zažgali ter neusmiljeno pretepli vse
črnce, ki so jih srečali.

Revija naglašja, da se zdijo beli mladeniči,
ki so to storili, kakor je videti po fotografijah,
inteligentni in dobro oblečeni. Odgovornost za
polažaj je pripisati po mnenju revije nasled-
njim okoliščinam: Neverjetim stanovanjskim
razmeram, zaradi katerih morajo črnci in belci
živeti skupaj v mešanih okrajih ali pa celo pod
isto streho ter močnemu izseljevanju belih in
črnih delavcev iz južnih področij proti indu-
strijskim središčem, ki je povzročilo in povzo-
ča stalne spore.

Gospodarska tekma med Ameriko in Anglijo na Bližnjem vzhodu

Ankara, 28. jul. AS. Ameriški urad za Sred-
nji Vzhod je naznanil, da veliko število ameriških
strokovnjakov zdaj potuje po vsem Srednjem vzhodu
in raziskuje gospodarske možnosti v arabskih
državah, katerim posvečajo Združene države po-
sebnost pozornost. Po washingtonskem mnenju bi
bilo treba vse gospodarstvo na Srednjem vzhodu
preobraziti. Arabski narodi bi morali v bodoče
kupovati ameriške industrijske izdelke pred an-
gleškimi in jih plačevati s surovinami, katerih
črpanje naj bi bilo zagotovljeno le severnoameri-
škemu kapitalu.

Poplave v Argentini

Buenos Aires, 29. julija. AS. Iz Caracasa
poročajo, da je neprestano deževje povzročilo,
da je reka Orinoko prestopila bregove in po-
plavila silno obsežno pokrajino. Prebivalstvo v
pokrajini Aricuna in Caicara je moralo za-
pustiti svoja bivališča in se umakniti na gore.
Izredno mnogo glav živine je že utonilo. Škoda
še ni precejena.

Vsa Italija zbrana okoli svojega kralja

Značilni komentarji švicarskih listov

Bern, 29. julija. AS. Švicarski tisk podčrta-
va, da je monarhija prevzela vso odgovornost
nasproti dogodkom in se enkrat je kralj Viktor
Emanuel dokazal, da uživa največjo priljublje-
nost v državi, ki je tesno zbrana okoli
njega.

Listi podčrtavajo, da je maršal Badoglio
rekel, da se vojna nadaljuje in da dogodki v
Italiji dejansko niso nič vplivali na vojni po-
tek v Siciliji, kjer se boji nadaljujejo in do-

kazujejo junaštvo vojakov. Odpor italijanskih
in nemških čet v Siciliji se je povečal in ka-
nadske čete same priznavajo, da so naleteli na
velike težave pri svojih bojih.

Listi tudi objavljajo obsežne življenjepise
maršala Badoglija in pri tem opozarjajo na
glavna obdobja njegove vojaške službe. Maršal
Badoglio ima velik ugled v vsej državi, pa tudi
v sovražnih deželah.

Izredni dogodki, ki so se v teh dneh raz-
vili v Italiji, so še enkrat dali švicarskemu
tisku priliko, da podčrta popolno povezanost
med obema državama. Vsi listi izražajo željo,
da bi nova vlada vrnila italijanskemu narodu
mir v pravici, v miru in v časti. Prav tako je
soglasno priznanje namer in iskrene ljubezni
za nesmrtno Italijo, ki prevečajo Savojsko
vladarsko hišo in maršala Badoglija, o čigar
čustvih ne sme nikdo dvomiti.

»Journal de Geneve« objavlja uvodnik, v
katerem pravi, da so rimski dogodki zaključek
dolgega razvoja in dodaja, da bo švica z naj-
večjimi simpatijami spremljala napor maršala
Badoglija in njegove vlade. Švicarsko prijatel-
stvo do Italije se ni nikdar prekinilo in švica
upa, da bo Italija našla pot prerojenja. Naj bi
Italija s svojimi novimi voditelji obnovila tra-
dicije, ki so jo napravile veliko in naj Evropi,
ki bo izšla iz te vojne, doprineše bogat delež
svojege duha in svojega dela.

Rimski dopisniki švicarskih listov, zlasti
pa dopisnik lista »Neue Zürcher Zeitung« pou-
darjajo, da se je maršal Badoglio obdal s so-
delavci, ki so najbolj pristojni in katerim de-
žela veruje zaradi resnosti njihovega pro-
grama.

Ankara, 29. julija. AS. Uradno glasilo »Ulus«
posveča simpatičen članek čez tri kolone Savojski
vladarski hiši. V članku se poudarja, da je bila
monarhija vedno najtrdnjejši temelj za skupnost
italijanskega ljudstva. Vsi turški dnevniki objav-
ljajo dolge življenjepise o maršalu Badogliju in o
zunanjem ministru Guarigliu.

Madžarsko preveva topla ljubezen do Italije

Budimpešta, 29. jul. AS. Novica, da je bil mar-
šal Badoglio imenovan za predsednika italijanske
vlade, je v Budimpešti zbudila kar najbolj živo za-
nimanje. Proglas vladarja in predsednika vlade so
madžarski listi z debelimi črkami objavili na prvih
straneh. Prve uredniške razlage so prežete s kar
se da toplo ljubeznijo za Italijo. Vsi listi obnavljajo
čustva nesprenjenega in globokega prijateljstva
Madžarske do Italije. Prijateljstvo Madžarske do
Italije ni prav nič prigodno, piše dnevnik »Magya-
rorszag«, ker ima globoke korenine v skupni omiki
in v zgodovini obeh narodov.

Narod svetega Štefana, nadaljuje list, je v te-
ku evropske zgodovine zmeraj hodil ob strani Ita-
lije, razen v vojnih letih 1914-18, ko je šlo prav za
prav le za spopad med Italijo in Avstrijo. V mar-
šalu Badogliju, piše list, so združene najboljše ita-
lijanske vojaške vrline, in ta odličnik uživa doma
in v tujini velik sloves. Listi objavljajo njegov živ-
ljenjepis ter pripominjajo, da se je z njegovim ime-
novanjem začelo novo obdobje razvojev v Italiji,
ki jo danes vsi prijatelji spremljajo z občutjem naj-
bolj iskrenega prijateljstva. Vrh tega listi poudar-
jajo globok pomen rodoljubnih manifestacij, ki so
jih imeli v Italiji, ter potrjujejo, da se je ves ita-
lijanski narod zbral okrog svojega vladarja ter mar-
šala Badoglija. Uradni »Budapesti Ertesito« piše med
drugim tole: »Maršal Badoglio, velika in čudovita
vojaška podoba, je domovini že izkazal neprecen-
ljive usluge. V Badogliju so združene najlepše ita-
lijanske vojaške kreposti.« V tem trenutku pravi
uradna agencija, so oči vseh Madžarov obranjene
proti Italiji v najbolj topli ljubezni ter v prepri-
čanju o bodočnosti velike prijateljske dežele.

V neki italijanski tovarni za tanke: Oboroženi tanki so pripravljeni; da jih prevzame vojaška oblast
in pošlje na bojišče

Mladina pridno dela

Črnogledi kritikastri so že dostikrat izražali nevoljo in globoko ogorčenje nad mladino, češ da ji nič drugega ne gre po glavi kot sport in kino, ne zanima pa se za razne znanstvene probleme in da je bilo vse drugače, ko so oni, črnogledi možje, trgali hlače po šolekih klopih. Delajo in delamo mladini veliko, skoraj neodpušljivo krivico. Marko ne ve, da je prava in za vse dobro vnetja mladina tiha, ki ne rabi bučne reklame in ki se globoko zanima za vse znanstvene probleme, za vsa važna socialna in druga vprašanja. Je mladina, ki je globoko poučena o vseh panogah znanosti, ki bi dostikrat spravila kakaga nedutega starina v veliko zadrego, ko ne bi znal točno odgovorjati na znanstvena vprašanja.

Današnja mladina ima mnogo smisla tudi za praktično stran življenja. Zaveda se, da je življenje težko in se pripravljata tudi na ta način, da skuša sama med počitnicami zaslužiti za prihodnje stroške šolanja. Mladina je prišla za trdo in težko delo. Ko človek takole ogleduje razne gradnje po mestu, opazuje lahko krepke, mlade in zagorele fante. Občleni so v kratke hlačke in premetavoje prst, donajajo razno gradivo in koplejo pesek. So to mladi tehniki, ki porabljajo počitnice, da se praktično izurijo za svoj poklic. Poleg njih pa je na delu tudi mnogo drugih dijakov srednjih šol, pripadajočih slojem, ki so slabše situirani. Ti so odšli na delo, da si prislužijo primerno vsoto za šolske knjige, da si prislužijo za obleko in da dobe nekaj približek v prehrani. V Ljubljani sami je sto in sto mladih moči zaposlenih pri vseh

javnih delih, pa tudi pri zasebnih rok roke mladine čislane in jih vsi radi sprejemajo na delo.

Skupine šolske mladine pa so odšle na deželo, da tam pomagajo pri pospravljanju poljskih pridelkov, pri mlačvi, kakor tudi pri košnji, ker se je primerilo, da mnogi posestniki še niso mogli spraviti prvega sena pod streho, ker jim je pimanjkovalo koscev in drugih delovnih moči. Mladina, ki je odšla na kmete, je storila pametno in dobro delo, kajti poleg levega zaslužka ji je obljubljen tudi primeren živež v naturi, ki ga bodo po končanem delu jeseni, ko se šole spet odpro, lahko brez vsakih težav spravili domov in se bodo tako nekoliko založili z živežno rezervo. Mnogi dijaki so odšli na kmečko delo k popolnoma neznanim ljudem. A kmalu so se udomačili, sprijaznili in postali so si dobri prijatelji. Nekateri dijaki, ki so se za nekaj dni vrnili domov v Ljubljano, nam navdušeno pripovedujejo, kako so se pozdravili in okrepli z delom na kmetih, na zdravem in svežem zraku. Je pa tudi najboljša prilika, da mestna mladina naveže stike in prijateljstvo s kmečko mladino. Nekateri mladeniči so pripovedovali, da jih prevzema veliko veselje do kmečkega dela in da so se sedaj že privadili, ko jim je bilo prve dneve zelo težko in so bili utrujeni. Sedaj so se utrdili in z lahkoto pomagajo pri vseh delih. Tako spoznava mestna mladež trdote in lepote kmečkega dela in življenja, kar bo gotovo mnogo doprineslo k vse boljšemu spoznavanju in tudi razumevanju med kmečkim in mestnim življenjem.

Gospodarstvo

Omejitev obratov v Nemčiji zaključena

Napovedana in izvajana omejitev obratov v Nemčiji se sedaj zaključuje, ker sta gospodarsko ministrstvo in ministrstvo za prehrano in poljedelstvo na pristojnih mestih odredili, naj se omejitev obratov v trgovini, obrti in tujem prometu zaključi. Uradno je bilo k temu dano tole poročilo: V okviru omejitve obratov je moral tudi nemški srednji stan dati svoj poseben delež h koncentraciji vseh sil, potrebnih za zmago. S tem zvezane žrtve vseh prizadetih tako na gnočnih kakor tudi idejnih dobrinah, so bile težke. Vlada je morala srednjemu stanu naložiti to žrtvo, saj je vojskovanje brezpogojno zahtevalo mobilizacijo vseh rezerv. Zlasti je bilo odločilno pri tem dejstvo, da so bili v najkrajšem roku doseženi največji uspehi. Razumljivo je samo po sebi, da se pri tem ni bilo vedno mogoče izogniti vsem trdotam. V hvalnem priznanju pa je mogoče danes ugotoviti, da je srednji stan s svojo žrtvijo privedel vojaškemu vodstvu prav znatne nove sile.

Omejevanje obratov je diktirala zgolj trda potreba vojske. Prav glede na to, ker je bila mobilizacija vseh sil nujno potrebna, je bilo treba za čas trajanja vojske zahtevati omejitve obratov. Nasprotno pa se omejitve obratov, tako pravi poročilo nemškega poročevalskega urada, v nobenem primeru ne sme smatrati kot načelna odločitev in zato nič ne spremeni nacionalno-socialističnega pojmovanja, po katerem je ohranitev in napredek pravega srednjega stanu jedro nemške gospodarske politike. Prav to je v točki 16. strankinega programa jasno povedano in za vedno določeno. Državno vodstvo ve, da ni mogoče pogrešati tako širokega, vaze zapujočega in samozavestnega sloja srednjega stanu, ki je važen zvezni člen v socialni gradbi Nemčije. Stevilni nacionalno-socialistični borci so iz tega sloja zrasi med voditelje ljudstva; kulturne in gospodarske vrhunske storitve temelje v tem sloju. Po zmagi, pravi poročilo ob zaključku, bo ena prvih nalog državnega vodstva, da odstrani škodo, ki jo je doživel srednji stan s svojo žrtvijo za vojno in da ga njegovo pomenu odgovarjajoč vključi v ogromno obnovitveno delo miru.

Sport

Tudi pešci so zelo hitri. Iz Budimpešte poročajo o tekmarih v hitri hoji na 5 km. Zmagal je Selmeczi s časom 20 min. 57,6 sek. V olimpijskem stadionu v Berlinu so gledali preteklo nedeljo nemško državno prvenstvo v lahki atletiki. Naslove prvakov so oddali z naslednjimi naznakami: 100 m Huth 11,2 sek., 400 m Gilbert 49 sek., 1500 m Warnemünde 3:56,8 min., 5000 m Syring 14:57,8 min., 4x100 metrov Eintracht (Frankfurt) 43,6 sek., skok v daljino Wagemann 7,37 m, met diska Hilbrecht 45,86.

Spet smo prejeli nekaj zanimivosti o ženskem plavalnem športu na Danskem. Urne plavalke so se zbrale v Aarhusu, kjer se je izkazala najprej Nathansenova s svojo dobro znamko na 100 m prosto 1:07,4 min. Toda ne bi mogli reči, da je bila Inga Sørensen slabša, ko je preplavala 200 m prosto v 3:02 min. Še več takih in podobnih izidov bi lahko zabeležili iz Aarhusa. Kar lepo družino deklet imajo na Danskem, ki so sposobne preplavati 100 m prosto izpod 70 sek. V hrbtnem plavanju na isti dolžini vodi trenutno Inge Tilda Jørgensen s časom 1:15,5 min.

Dodatno k poročilu o nemškem lahkoatletskem prvenstvu objavljamo še naslednje izide: 110 metrov z zaprekami Zepernick 13,3 sek.; skok v višino Langhoff 1,97 m; skok s palico Stürck 3,90 m; kroglja Bongen 15,29 m; kopje Stracke 63,3 5m; klavido Storch 53,96 m.

Na mednarodne kolesarske dirke v Bratislavi bodo poslali Hrvati samo tri izbrane tekmovalce: Prosenika in Šolmana od Gredjanskega ter Pokupca in Orla. Najuspešnejši med njimi bo najbrž Prosenik, ki se je že doslej obnesel na marsikateri težki dirki.

Tičino v Monakovem. Dne 1. avgusta bodo v Monakovem velike konjske dirke za »rjavi trake, ki je združen z nagrado 100.000 mark. Med prijavitelji nimajo konji je tudi štiriletni Tičino, ki velja za favorita. Že zadnjič smo poročali, da je prinesel Tičino svojem gospodaru lepo nagrado v višini 50.000 mark.

Dva Francoza sta prekorajčila znamko 7 m v skakanju v daljino. Na lahkoatletski prireditvi v

Prodaja salam

Vabimo detaljiste, da pri trvdki Egidio Galbani, Bleiweisova cesta, dvorišče Figovca, dvignejo salame, ki jim jih je nakazalo tukajšnje Združenje trgovcev.

Salame bodo konzumenti lahko dobili od 2. do 5. avgusta proti odrezku »703« navadne živilske nakaznice za mesec avgust, in sicer po 60 gramov na odrezek.

Cena za nadrobno prodajo je določena na 38,70 lir za kg debele in 37,85 lir za kg tanke salame.

Prodaja mesa na odrezek »113«

Pokrajinski Prehranjevalni zavod »poroča, da bodo v soboto, 31. julija t. l. potrošniki lahko dobili pri svojih običajnih mesarjih proti odvzemu odrezka »113« julijskih živilskih nakaznic, izdanih od Mestnega poglavarstva v Ljubljani 100 gr govejega mesa. Delitev se bo pričela ob 7.

Produkcija lesa na Slovaškem. Letna produkcija lesa na Slovaškem je po zadnjih statistikah dosegla 202,8 milijonov kubičnih metrov mehkega lesa iz iglastih dreves. Lesa iz raznih listavcev so spravili 2 in pol milijona kubičnih metrov. Za prvo obdelavo lesa ima Slovaška 29 velikih, 97 srednjih in 270 manjših žag. Dosedanja produkcija celuloze krije le domače potrebe, ki znašajo letno okrog tri četrt milijona kubičnih metrov.

880 milijonov lejev kredita z izkoriščanjem sadne letine je bilo dovoljenih od poljedelskega ministrstva. Od tega bodo dali 230 milijonov lejev 16 državnim tovarnam raznih sadnih konzerv, ki bodo izdelale vsega skupaj 400 vagonov sadnih konzerv in 12 vagonov sadnih sokov. 650 milijonov lejev pa bodo porabili za zgraditev novih predelovalnic sadja.

Nemške trvdke gradijo 1200 km cest v Bolgariji. Po sklepu ministrskega sveta bolgarske vlade smejo nemške trvdke, ki so udeležene pri graditvi vsega skupaj 1200 km cest v Bolgariji, uvažati potrebno gradivo carine in taks prosto v državo. Ta odredba velja tudi za organizacijo Todt. Bolgarsko poljedelsko ministrstvo je sklenilo z nemškimi trvdkami tudi dogovor, po katerem naj se zgrade v 11 bolgarskih mestih velike hladilnice.

Reorganizacija japonske plovbe. Po poročilu japonskega prometnega ministrstva naj se dosedanjih 40 japonskih paroplovnih družb z velikimi parniki, dalje 16 družb z manjšimi parniki in 5 družb z motornimi ladnjami in jadnicami — torej skupaj 61 družb — znatno skrči z reorganizacijo, ki jo ministrstvo pripravlja. Po tem načrtu naj bi se velike paroplovne družbe skčile na 21 družb, in sicer bi jih bilo 6 za promet po določenih progah, 8 za paroplovstvo, 5 za ladje cisterne in dve za posebne namene. Za manjše parnike naj bi ostale le pet družb in prav toliko družb za motorne ladje in jadnice. V kolikor se bodo paroplovne družbe združile oziroma ukinile, se ni določeno. Vendar se fuzije nekaterih manj znanih družb z večjimi že pripravljajo.

Sodbe vojaškega sodišča

Vojaško sodišče je sodilo tle dni Gazvoda Stanka, ki se je rodil v Kočevju 26. III. 1922 in je tudi tam stanoval. Gazvoda je bil obtožen članstva v oboroženi tolpi, soudeležbe v prevratniški združbi in posesti orožja in streliva, ne da bi imel dovoljenje za to. Sodišče je spoznalo Gazvoda Stanka krivega vseh obtožb in ga je obsodilo na dosmrtno ječo z vsemi pravnimi posledicami.

Prav tako je sodišče razpravljalo proti Riharju Josipu, ki se je rodil na Polici pri Polhovem gradu 26. IX. 1918 in je tam stanoval na št. 6. Obtožen je bil, da je a) v januarju leta 1942 na cesti, ki vodi v Dvor pri Polhovem gradu tako pretepel Zdešarja Alojzija, da so se mu rane zacilele šele po desetih dnevih; b) oropal Zdešarju Alojziju denarnico z 960 lirami in osebne listine, c) v marcu 1943 v družbi z drugimi nepoznanimi oropal Zalaznik Alojzija obleko in živčne potrebščine v skupni vrednosti 25.000 lir; d) oropal 1. maja 1943 z drugimi nepoznanimi Zeletnik Alojziji obleko, opremo, živila, vola, kravo in dva prašiča v skupni vrednosti 22.000 lir; e) zagrešil atentat proti varnosti države, ker je plenil po zasadenem ozemlju; f) bil član prevratniške združbe; g) bil član oborožene tolpe; h) nosil orožje in municijo, ne da bi imel dovoljenje; i) ogražal javna prometna predstva; j) ogražal življenje pripadnikov oborožene sile. Sodišče je Riharja Josipa spoznalo krivega obtožb pod a, b, c, f, g, opustilo pa ga je obtožb ob d, e, i in j. Obsodilo ga je na dosmrtno ječo in na 10.000 lir globe z vsemi pravnimi posledicami.

Kako postanem javen delavec

Ženske razumejo izvrstno ustvarjati javno mnenje, toda so muhaste, presojajo javna vprašanja pod svojimi posebnimi vidiki in jih more tudi nasprotna propaganda osvojiti zase. Javen delavec naj bo z njimi vljuden, dober, prijazen. Naj se pokaže vselej, kadar gre za pomoč ali razna posredovanja, čim bolj širokosrčno. Toda, če hoče dobro sebi in je zvest stvari, ki jo zastopa, naj ne občeje z njimi brez potrebe a posebej naj se varuje ljubezenskih pustolovščin. Čeprav ho on ostal diskreten, ni vedno gotovo, da bodo prizadete ostale diskretne. In to je stvar, ki mu bo tudi v današnji družbi vzela ugled in trdno stališče, ki mu je za neovirano in uspešno javno delo potrebno.

A ne le to. Narava nam je dala samo ene živce in le ene mišice. Če trosimo življenjske sile v eni smeri, nam zmanjka energije za druga področja. Znanstveno delo, vladni posli, politični opravki, vodstvo organizacij... zahteva živave vztrajnosti, krepke volje in neprestanih skrbi. Človek, ki se predaja ljubezenskemu (spolnemu) razvratu in obenem znanstvenemu ali javnemu delu, bo morda nekaj časa zmogel oboje, — ako je izredno duševno in telesno krepak. Toda naj bo prepričan, da ne bodo izostale zle posledice. Predvsem bo izgubil veliko dragocenega časa, na duševnem področju ne bo zmogel tega, kar bi sicer in za kar je bil poklican. Znaki prezgodnje ostarelosti, boleha-vost in nepričakovano hitro propadanje ga bo poučilo, da ni mogoče nekaznovano imeti sveče prižgane na obeh koncih. Ako je zločin zakon brez ljubezni, je zločin tudi ljubezen brez zakona, kakor pravi angleški pregovor.

Naj se drži svoje žene, ki mu bo pri njegovih skrbih in težavah v veliko oporo. Ona bo čuvala njegovo zdravje kakor svoje. V življenjski družici svoje mladosti bo največkrat našel pravega prijatelja, resnično pomoč in uteho v življenjski borbi. Pošteno zakonsko življenje mu bo Bog blagoslovil z mnogim družinskim veseljem.

Brez dvoma je treba šteti nesebično obče-vanje mogoče za vrlo ženo njegove najožje okolice: z ženo, materjo, sestro, hčerko pa tudi s staro materjo ali tudi vnujkojo k najlepšemu, najčistejšemu, najbolj plemenitemu veselju, ki ga sploh pozna naše življenje. Ob takem obče-vanju se bodo v njem izoblikovale bogate lastnosti, ki bi se sicer v njem nikdar ne razvile. Zakonsko življenje gotovo ni vedno že isto, kakor življenjska sreča; toda tudi stari zakrknjenjani samci niso nikdar to, kar naj bi v življenju v resnici postali.

Naši sovražniki

Zelo koristni, čeprav ne vedno prijetni so v našem javnem delu naši sovražniki. Ne samo zaradi tega, ker sovražniki postanejo tisti, ki nas najprej opozore na naše napake ter nam na ta način dajejo pobudo, da jih popravimo in se poboljšamo. Naši nasprotniki bodo na splošno imeli najbolj pravilno mnenje o slabih straneh našega značaja. Njih ostro oko, ki nas nadzira, nas sili, da stalno pazimo nase in da v svojem javnem življenju ne delamo še večjih nerodnosti in nepremišljenosti, kakor jih sicer.

V naravi stvari na svetu je, da imajo tudi plemeniti in značajni ljudje vedno sovražnike. Tisti, ki jih prav vsi, dobri in hudobni hvajijo, so velikokrat mirni, dobri premišljeni egoisti in ni treba, da bi jim sledili. Zato ni preveč častna pohvala, ki jo beremo včasih v posmrtnicah, da pokojni ni imel »nobenega nasprotnika«. Značajnega poštenjaka ne bodo nikdar vsi radi imeli. Otroci teme sovražijo luč, pravi že sveto pismo. (Jan 3, 19).

Resno se je treba truditi, da svojih nasprotnikov ne sovražimo, kakor tudi je težko prenašati krivice, ki nam jih povzročajo. Posebno ponovne krivice in žalitve bole, ko je ves videz tak, da je uspeh na njihovi strani. Povemo odkrito, da se je mogoče dvigniti nad sovražstvo in maščevanje za prizadete krivice le človeku, ki veruje v pravičnost božjo, katerega tudi krivične ljudi uporablja kot orodje v svoje namene. Zaradi tega naj pravični nikdar ne trepeče pred sovražniki. Kajti vsi njegovi zoperniki so v božjih rokah, ki jim ne bo dovolil, da bi prekorajčili meje, ki so tudi zlu postavljene. Sicer nimamo nobene obljube, da bo ravno tisto dobro, ki ga mi s svojim delom zastopamo, na zemlji zmagovito. Toda na splošno lahko rečemo, da Bog s sovražniki dobre ljudi tepe, ne dovoli pa, da bi nad njimi dosegli popolno zmago. To je tolažba vseh dobrih na tem svetu, ki je poln krivice.

Treba se je navaditi, da ne bomo nikdar gojili sovražstva do nasprotnikov. Veren človek naj sprejme tudi sovražnike iz božjih rok in naj si misli, da ima z njimi Bog že svoje namene. Ko bodo ti nameni izpolnjeni, bodo zginiti tudi sovražniki. Najbolje je žalitve pozabiti in ne se ukvarjati z njimi. Zamera in maščevalnost sta znamenje malenkostnih značajev.

Vremenska napoved. 30. julija, (petek):

pretežno ali večinoma jasno, vročina.

31. julija, (sobota): isto.

78

v vsej naglici. Po zakonu bi Darja Smirnova morala biti obsojena na več let ječe. Obsodba ni bila izrečena, pač pa je ženska izginila na ta način, da so jo odvedli v Sibirijo v gubernijo Tobolsk, v neposredno bližino Rasputinovega rojstnega kraja. Na ta način zadeva ni prišla v javnost. Morda se zdi čudno, kako da se to tisti, ki so v povsod iskali spodklične zgodbe, ki so se nanašale na Rasputina, niso mogli polastiti te zadeve. Ključ k tej uganki najdemo v Guekovih Spominih, v katerih trdi, da je šele pozneje odkril, da je Rasputin bil »klistec. Dejansko pa so on in njegovi pristaši imeli vso korist od tega, da so zakrili to podrobnost. Če bi bilo mogoče dokazati Rasputinu, da je član te skrivne družbe, bi ga zadela kazen, določena za ta prestopek. Bil bi zaprt in pregan v Sibirijo, ter bi ne mogel več ostati v Petrogradu. Ker pa je Rasputinova zadeva dobro uspevala, ni imelo pomena, da bi glavna oseba izginila iz povrja. Zarotniki niso hoteli zadeti njega, ampak po njem vladavino. Njegova navzočnost je torej bila potrebna. Nemogoče bi bilo prepričati javnost, da se je carica udeleževala »klistovski« sestankov; mnogo lažje se je dalo podkati, da je sprejemala v svojih sobah »umazanega kmetca« iz npravne pokvarjenosti. Bolj ko je to podlo obrekovanje bilo zavito v skrivnost, bolj je bilo privlačno.

Poleg tega se je začelo šepetati, da je »umazan« kmetec predstavljal politično silo, ker je imel velik vpliv preko carice, na carjeve odločitve glede izbire ministrov in podobnih zadev. V tem času je bilo to popolnoma neresnično. Vendar pa so se že začele približevati Rasputinu temne osebnosti, ki naj bi si zagotovile nekaj vpliv nanj in ga tako izrabljale v lastno korist. Omamljen od uspehov, pijan od vina, ki so mu ga nalivali v velikih količinah, oboževan od visokih osebnosti, je Rasputin začel postajati nezavedno orodje temnih političnih spletk. Prav to so hoteli od njega. Med tistimi, ki so na ves glas kričali proti škandalu, je bilo mnogo takih, ki so s tem krikom zakrivali to, kar se je pletlo v temi.

Leto 1913 se je začelo v težkem ozračju. Napadalni oddelki revoliucije so se začeli organizirati v industrijskih središčih, kjer so stavke sledile druga drugi. Doba miru, ki je bila dosežena z zadušljivo prevratnega gibanja v letu 1905, je šla h koncu, kakor so oznanjale tajne izjave in skrajni tisk. Prevratni elementi so se pripravljali in iskali ugodne prilike. Stranke, zmernejše v svojih zahtevah, a odločene, da se polastijo oblasti, so, kakor vedno, podpirale to rovarjenje, da bi se z njim okoristile in postavile vladavino ob zid. V teh krogih so želeli, da bi izbruhnila svetovna vojna, ki bi izzvala rotni vihar, kakor je to »torila rusko-japonska vojna. Iz tega razloga se je ustvarilo močno gibanje javnega mnenja, ki naj bi spravilo Rusijo iz nevarnosti med Balkansko vojno 1. 1912. Vlada, ki se je vojne bala, se je temu uprla. Toda ta nevarnost je, končno razburila celo konzervativce, v katerih je slovenska miselnost bila vedno močna. Po njihovem mnenju bi Rusija izgubljala na ugledu in izdala svoj stoletni ideal, če bi dovolila, da bi se balkanske zadeve urejevale brez nje. Stari in lojalni pristaši monarhije so izjavljali, da njih boljšo lra zaradi zasušnje, ki jih je prejemala Rusija. V Dumi so si sledile druga za drugo slavofilske manifestacije, ki so se zdele narodne in monarhistične, ki pa so dejansko skrivale javnosti tajne namene. Demokratska stranka je bila v sporazumu s slovenskim prostozidarstvom, ki je vodilo gibanje, katerega je Miljukov vodil iz Prage in Londona.

Znova ponavljamo, da ni naš namen opisovati zgodovine ruske revolucije. Poudariti hočemo samo, da sta se car in carica, čeprav nista poznala vsega skrivnostnega delovanja, ki šele danes postaja jasno, jasno zavedala, da se je za opozicijskalnim gibanjem skrivalo nekaj drugega. Prav to je bilo vzrok neprestanih bojov med Duma in monarhijo. V tem boju pa so nasprotniki vihteli Rasputinovo ime kot zažigalno baklo...

Drobne novice

Koledar

Petek, 30. malega srpana: Abdon in Senen, mučenca; Julita, mučenica.
Sobota, 31. malega srpana: Ignacij Lojolski, spoznavalec in ustanovitelj reda; Helena Švedska, mučenica.

Zgodovinski paberki

30. malega srpana:

1. 1871. se je rodil pri Sv. Juriju na Ščavnici literarni zgodovinar in publicist Fran Iščič. Po končani študiji je služboval do leta 1919, na l. drž. gimnaziji in učiteljsku v Ljubljani. Leta 1914. se je habilitiral na zagrebški univerzi za slovenski jezik in književnost ter postal tam s 1. majem 1919 redni profesor. V disertaciji »Dramatika in slovensko slovetvo« je razpravljal o vzrokih zastoja naše dramatike, nato je priobčeval v »Ljubljanskem Zvonu« članke feljtonističnega značaja z narodopisnimi, jezikovnimi in drugimi beležkami. Po ustanovitvi Zgodovinskega društva v Mariboru je v njegovem glasilu objavljal razprave in gradivo za starejšo lokalno literarno, kulturno in politično zgodovino. V ospredju zanimanja mu je ilirski pokret z Vrazom in Gajem. Za časa službovanja na učiteljsku je pisal zlasti o pedagoških vprašanjih in o zgodovini našega šolstva. Bil je soustanovitelj in dolgoletni tajnik Prof. društva v Ljubljani. Kot predsednik Slovenske Matice (1907-14) se je trudil za čim tesnejšo zvezo s Hrvatsko Matico.

nacijo; v soboto zvečer bo zahvalna pesem. — Od sobote opoldne do nedelje zvečer je v cerkvi sv. Jožefa večkratni popolni odpustek: vsakdo, ki prejme sv. zakramente, more prejeti popolni odpustek tolikokrat, kolikorkrat opravi predpisane obiske in molitve. — V nedeljo zvečer ob pol 8 se slovesnost zaključí s slovesnimi petimi litanijami presv. Srca Jezusovega. — Ker so ti dnevi obnem spomin na kongres Kristusa Kralja pred štirimi leti, so verniki prav posebno vabljeni k tej pobožnosti.

Osebnosti

Na filozofski fakulteti kr. univerze v Ljubljani so v junijem terminu 1943 dokončali diplomski izpit in prejeli fakultetno diplomu sledeči kandidati in kandidatice: Bajt Nevenka (germanska skupina), Držaj Saša (romanska skupina), Felician Jožef (izjemna skupina); a) obča zgodovina, b) francoski jezik in južnoslovenska književnost, Janežič Marija (skupina za slovenski jezik in književnost), Kreševič Danica (biološka skupina), Oblak Jožefa s. Blanda (biološka skupina), Skrbinek Marijan (matematična skupina), Zupanič Vitomir (pedagoška skupina), Zupanič Vida (skupina za občo zgodovino).

Zamenjava osebnih izkaznic

Zamenjava osebnih izkaznic za proslilce ki prebivajo v mestu Ljubljani na barju zunaj voj. kontrolne črte, bo v sredo, četrtek in petek 4., 5. in 6. avgusta t. l. v ljudski šoli na barju vsakokrat od 8. do 14. ure. Prosilci naj pripravijo potrebne dokumente in po tri fotografije.

Stalno na zalogi

knjige „Slovenčeve knjižnice“

Peterlin Alojzij, trafika, Vel. Lašče

— Sv. maša zadušnica za pokojnim Antonom Peterinom iz Podbrezja na Gorenjskem bo v cerkvi Mar. Oznanjenja v petek, 30. t. m. ob 7.

— Sončnice lepo cveto. V okolici in tudi po Barju so nekateri pomladi nasadili veliko sončnic, ki sedaj bujno cveto in imajo vsak dan ogromen obisk marljivih čebelic. Ponekod so nasadili kar velike njive teh rož, ki dajejo dobro olje iz svojih semen. Na njivi, ki se nahaja ob dolenski železnici in Dolenjsko cesto zadaj za Megušarjevo pekarno, je bil spomlad preoran velik travnik. Tam so nato nasadili sončnice, ki nam sedaj nudijo najlepši pogled na lepi nasad rumenih rož. Na tem prostoru je vsajenih nad 1000 sončnih rož razne velikosti. Nekateri so še zelo majhne, druge velike, toda vse so v najlepšem cvetju. Ko nastane seme, pa so vrabci največji požeruhi, ki vam sončnico vso obero.

Stalno na zalogi

knjige „Slovenčeve knjižnice“

Peterlin Alojzij, trafika, Vel. Lašče

— Ljudje govore o vročini. Ker je zadnje dneve pritisnila vročina, ki je navadna v pasjih dneh in druga leta dostikrat še hujša, ljudje sedaj mnogo govore o vročini. Najhujša vročina je bila letos v juliju, 20. t. m., ko je bil zaznamovan v senci maksimum +31°C. Lani 7. julija smo imeli celo +32°C. Julij je letos zaznamoval doslej 13 deževnih dni in 119,4 mm dežja, ko je izračunan za julij mesečni povprečnik 159 mm. Lani je bilo 12 deževnih dni in 141,4 mm dežja, predlanskim 13 deževnih dni in 104,9 mm dežja. Izredno vroč julij je bil leta 1939, ko je bilo v 9 dneh 63,4 mm dežja in je maksimalna vročina več dni dosegala po 33°C in še več. V sredo je bilo podnevi 27,2, v četrtek jutranji minimum +15°C. Te dni se maksimalna temperatura giblje okoli 27 stopinj Celzija. Barometer se je dvignil na 763,2 mm. V četrtek jutraj je na Barju valovila prava jesenska megla. Nato se je kmalu razpršila. Drugače je bilo jutro jasno.

— »DOLOREX« tablete proti živčnemu glavobolu. V lekarnah lir 2,30.

Z Gorenjskega

Strela zažiga. V Kranski gori je med nevihto udarila strela v hišo strojarja Franceta Vajta. Začelo je goreti in v najkrajšem času je zgorelo zgornje nadstropje, ki je bilo leseno. Domači so mogli rešiti le sebe in nekaj predmetov, medtem ko je hiša, v kateri je bila tudi strojarina in veliko izdelane blaga, postala žrtev plamenov. Hitro došli gasilci so preprečili, da se niso vnele tudi sosednje hiše.

Šivalni tečaj. V Kamniku so imeli dva tečaja za šivanje. V desetih dveh urah so žene in dekleta šivale razne stvari za odrasle in otroke. Izdelki so bili po končanih tečajih razstavljeni. Tu-

Svetovnoznani roman

ARCHIBALDA J. CRONINA

CITADELA

zgodba zdravnika in sodobne družbe

JE IZŠEL v zbirki »NAŠA KNJIGA«

PREVEDEL L. KLAKOČER

418 STRANI

KNJIGA JE VEZANA V CELO PLATNO

IN VELJA ZA NENAROČNIKE L 75—

ZALOŽBA »NAŠA KNJIGA«

LJUDSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

Pred škofijo 5 — Miklošičeva cesta 5

NK

Drobna ljubljanska kronika

Maša za blagopokojno g. Bogomilo Šušteršič bo v cerkvi Marijinega Oznanjenja pri oltarju Marije Pomagaj v petek, 30. julija, ob 7 jutraj.

Cenjene starše je sedaj v ljudo opozarjamo na učne tečaje za popravne izpite v Lichtenurnem zavodu, kjer bodo poučevali samo gimnazijski profesorji trikrat po dve učni uri na teden vse srednješolske predmete. Vpiselo naj se tudi dijaki, ki nimajo popravne izpite, a žele kakšen predmet temeljito predelati. Vpisovanje od 2.—5. avgusta dnevno od 9—11. — »Vodstvo učnih tečajev v Lichtenurnem zavodu«, Ambrožev trg.

Stenografski tečaj v poštinih se pričnejo dne 9. avgusta. Korespondenčni in debatno pismo, parlamentarna stenografija, Oddelki za začetnike in naprednejše. — Posebni tečaj tudi za strojepljenje. Znanje teh dveh praktičnih sposobnosti je izredne vrednosti in potrebno v vsakem poklicu. — Poštinski tečaj so posebej priporočljivi tudi za dijake in dijakinje. Učnina zmerna. Informacije daje in sprejema prijave: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod«, Dobrombrska 15.

Obsojenka zaradi tatvine psa. Na Osnovnem sodišču v Mostnem logu sta 8. junija kosila pokovski pomočnik Daniel P. in klerikarski pomočnik Stanko B. Oba je priletela mačkarja. Sama pripoveduje, da se ji maša je približal lep pes, ki ji je hotel za navedla na vrsto in odpeljal v mesto. Ker sta se opila, sta obšla na travniku. Ker sta se kolodvoru, a pes jima je pobegnil. Nista imela namena psa ukrasti. Bil je samo »heč«. Sodniki malega kazenskega senata pa so bili nasprotna naziranja. Oba so obsodili zaradi tatvine psa, ki je bil last gospe Justine Prusnikov in vredni 800 lir, inšpicer Daniela P. na 1 mesec, Stanko B. pa na 20 dni zapora.

Bodoči prvošolci in prvošolke gimnazij in meščanskih šol Dne 5. avgusta otvorimo specialni poštinski pouk iz računstva, slovenščine, italijanščine. Namen pouka je, bodočim prvošolcem in prvošolkam nuditi dobro podlago za študij v I. razr. gimnazije oziroma meščanske šole. Pouk dajejo gimnazijski profesorji. Učnina zmerna. Prijave se sprejemajo dnevno od 9—12 in od 16—18. Specialne strokovne instrukcije za gimnazije in meščanske šole, Kongresni trg 2-11.

Sunka in mast v peč. Nekaj nenavadnega je razkrila kratka kazenska razprava v dvorani št. 79. Mlado dekle je bilo obtoženo, da je svojemu gospodarju, kjer je služilo kot gospodinjska pomočnica, odneslo 15 kg šunko in 40 kg svinjske masti, kar je bilo shranjeno v peč. Kostilniške sobe. Nek gostilničar je prišel na misel, da je te dobrote shranil v peč. Ponoči je bil ključ gostilniške sobe zaupan gospodinjski pomočnici. Ko je dekle junija zapustilo službo, so odkrili, da je izginil tudi dobri zaklad iz peči. Tatvine je bila osumljena Francika, ki si je že prej nakupila tri pare čevljev, lepo obleko in klobuk. Ker ni mogla točno dokazati, od kod naj bi dobila denar za nakup omenjenih stvari, je bila izročena sodišču in nazadnje od državnega tožila obtožena tatvine. Zanimaka je Francika, toda težki dokazi so jo pokopali. Bila je obsojena na 3 mesecev strogega zapora, pogojno za 3 leta, ker doslej še ni bila kaznovana.

Cerkveni vestnik

Kongregacija gospodinjc in kongregacija učiteljc pri sv. Jožefu, Sv. Rešnje Te lo bo izpostavljeno v soboto, 31. t. m., molitvena ura bo za obe kongregaciji od 8—4. Ponoči. Kongregacijski shod bo v ponedeljek 2. avgusta, ob pol 7 zvečer. — Priidite vsi!

Gledališče

Opera.

Petek, 30. julija, ob 17.30: »Madame Butterfly«, Red A.
Sobota, 31. julija, ob 17.30: »Prodana nevesta«, Izven. Cene od 28 lir navzdol.

Nedelja, 1. avgusta, ob 17.30: »Thais«. Gospe, Zlate Glumčičeve. Cene od 35 lir navzdol.

Naznanila

RADIO. Petek, 30. julija: 7.30 Operetna glasba — 8 Napoved časa, poročila v italijanščini — 12.20 Ploščo — 12.30 Poročila v slovenščini — 12.45 Pesmi in napeti — 13 Napoved časa, poročila v italijanščini — 13.10 Poročila vrhovnega poveljstva oboroženih sil v slovenščini — 13.12 Klasični orkester vodi dirigent Manno — 14 Poročila v italijanščini — 14.45 Koncert radijskega orkestra vodi dirigent D. M. Siljane, simfonična glasba — 15 Poročila v italijanščini — 17 Napoved časa, poročila v italijanščini — 17.15 Koncert sopranistke Valerije Heybalove — 17.40 Koncert klavirista Stanka Preka — 19 »Govorimo italijansko«, poučuje prof. dr. Stanko Lehen — 19.30 Poročila v slovenščini — 20 Napoved časa, poročila v italijanščini — 20.20 Radio za družino — 21.15 Moderne pesmi vodi dirigent Zeme — 21.40 Klasični orkester vodi dirigent Manno — 22.35 Orkester pesmi vodi dirigent Angelini — 22.45 Poročila v italijanščini.

LEKARNE. Nočno službo imajo lekarni: mr. Sušnik, Marijin trg 5; mr. Dou-Klanjšček, Cesta Arjele Rea 4; in mr. Bohinec, Cesta 29, oktobra 31.

Poizvedovanja

Na trimesostjo sem pozabila v sredo ob 11.30 črno palico. Poštenega najditelja prosim, da jo odda proti nagradi v Vrtni ulici 23.
Uro sem našel v nedeljo zvečer, na promenadi, Naslov v upravi »Slovenec«.

Sv. oče papež Pij XII. obdan od vernikov pri baziliki sv. Lavrencija v Rimu

di v Litiji in v Šmartnem pri Litiji imajo šivalne tečaje, kjer se bodo žene in dekleta naučile, da sešijejo zase in za svojo družino najlepše stvari in da narišejo kroje.

Nega dojenčkov. V Litiji in v Šmartnem pri Litiji sta se vršila dva tečaja za nego dojenčkov. Učiteljica Zlagasheva je izročila udeleženkam potrdila o obisku tečaja. Enak tečaj pod vodstvom iste učiteljice je bil tudi v Kresnicah.

S Spodnjega Štajerskega

Na uradnem sestanku ljutomerskega okrožnega vodstva v Gornji Radgoni so se sestali vsi strankini funkcionarji. Okrožni vodja inž. Nemetz je ugotovil, da tovariško sodelovanje s sosednjimi okrožji lepo napreduje. Po sestanku so udeleženci obiskali delovna taborišča. Gostje so bili o znanju tabornikov nadvse presenečeni in se jim je na koncu okrožni vodja zahvalil za njihova predavanja.

Župani ljutomerskega okrožja so prisegali. Te dni je bila v Gornji Radgoni v navzočnosti okrožnega vodje inž. Romana Nemetza slovesna zaprisežna častna županov ljutomerskega okrožja. Deželni svetnik dr. Karel Assmann je poudarjal odgovornost županov in potrebo sodelovanja z občinskimi sveti in svetovalci, ki tvorijo most med prebivalstvom in oblastmi. Okrožni vodja Nemetz je ugotovil, da so župani dve leti vzorno vodili svoje občine. Zahvalil se jim je za dosedanje delovanje in izrekel nado, da bo njihovo vzorno delo koristilo ljudstvu.

Tečaji za šolske pomočnike. Ker zelo primanjkuje poklicnih učiteljev, je nemški prosvetni minister v alpskih in obdonavskih pokrajinah odredil trimesečne tečaje za šolske pomočnike. Prihodnji tak tečaj se bo pričel 15. septembra na mariborskem učiteljsku.

Z marsičem, kar mora vedeti sleherni izobraženec — Vas bo SEZNANIL

„SVET“

Iz Hrvaške

Zastopstvo nemških in hrvaških stalingrajskih borcev pri Poglavinu. Dne 23. t. m. je sprejel Poglavin NDH zastopstvo nemških in hrvaških stalingrajskih borcev. Z njimi se je dalj časa pogovarjal, nato jih je pa še pridržal na južini.

Poglavnikova odlikovanja za hrabrost. Zaradi vnetega sodelovanja pri zatiranju notranjih nasprotnikov je prejel veliki župan velike župe Krbava in Psat Josip Troyer od Poglavnika red krone kralja Zvonimirja II. stopnje, strojevodja Viktor Moritz pa bronasto kolajno Poglavnika Paveliča za hrabrost.

Odlikovanje hrvaškega zgodovinarja. Hrvaški zgodovinar dr. Rudolf Horvat je dobil za svoje znanstveno in publicistično delovanje visoko hrvaško odlikovanje za zasluge.

Imenovanje državnih svetnikov. Za člane hrvaškega državnega sveta so imenovani dr. Ivo Petrić, Marijan Simić in dr. Ivan Krajač, vsi iz Zagreba.

Obdaritev hrvaških ranjenecov. Članice hrv. ustaške organizacije so te dni delile hrvaškim ranjenecem po zagrebških bolnišnicah vrečice z marelkami in cigareti, ki jih je pripravila Poglavinova družina.

Pričetek obrata nove hrvaške tvornice. V Opuzenu je pričela obratovati nova tvornica marmelade in konzerv.

Povečana hrvaška gospodarska delavnost. Po statističnih podatkih je bilo na področju

NDH v zadnjih dveh letih ustanovljenih novih 624 podjetij ter se je s tem delniška glavica zvišala za nad dve milijardi in sto milijonov kun.

Zidanje delavskih domov v Varaždinu. V Varaždinu so te dni dogotovali 66 novih delavskih domov. Tekstilna tovarna Tivar je postavila 44 delavskih hiše, država pa 22.

Nov dobrotnik »Napredka«. Novi mostarski škof dr. Peter Čule je poslal hrvaškemu kulturnemu društvu »Napredka« prispevek 25.000 kun ter je s tem postal dobrotnik tega društva.

Ratifikacija hrvaško-nemškega sporazuma. Te dni je bil ratificiran hrvaško-nemški sporazum o izročitvi.

Mlačev v NDH v polnem razmahu. Po poročilih hrvaškega časopisa je letošnja žetev v NDH skoraj v vseh žitornih krajih že končana ter je mlačev sedaj povsod v polnem razmahu.

Bogat ribolov. »Hrvaška straža« poroča o velikih srečih, ki se je pred kratkim namerila ribarju Dežuliću pri luki Drače na Pelješcu. Omenjeni ribar je na plitvini naletel na ogromno morsko ribo, dolgo 8 m ter težko okoli 13 meterskih stotov. Ribar Dežulić je s svojim sinom ribo najprej omamil z udarci bata po glavi, nato jo je pa privezal z debelimi vrvmi za svoj čoln in privlekel s svojimi pomočniki do luke Drače. Tu so hoteli potegniti ribo na obalo vojaki s tovrstnimi avtomobili, pa se jim to ni posrečilo. Riba je namreč strašno udarjala z repom po morju ter so zaradi njenih močnih sunkov popokale vse vrvi. Morskega velikan so zato ribarji ubili kar v vodi ter ga v vodi tudi razsekali na kose. Riba je bila zelo mastna ter je ribar Dežulić dobil od nje nad dva meterska stota olja, njeno meso pa je bilo tudi zelo dobro. V trebuhu ribe so našli pet mladčev, težkih okoli 5 kg. Ribarji trde, da je bil to neke vrste morski kit, ki je zašel v neretvanski prekop. Zaradi gladi se je podil za majhnimi ribami ter se pogljal preveč daleč na plitvino, kjer ga je potem zjel omenjeni ribar Dežulić.

Imenovanje v ustaški založbi. Glavni ravnatelj ustaške založbe, opolnomočeni minister dr. Edo Bulat, je imenoval za glavnega urednika za »Hrvaški godišnjak 1944« prof. Daniela Crljena, za urednika političnega dela Tiasa Mortigijo, ravnatelja in glavnega urednika »Spretnosti«, urednika za kulturni del prof. Krunoslava Krstiča in prof. Pavla Tijana, tajnika »Hrvaške enciklopedije«.

Navodila za sestavo državnega proračuna. Finančni minister NDH je izdal navodila vsem ostalim resornim ministrom za sestavo novega hrvaškega državnega proračuna.

Žetev pšenice v neretvanski dolini. Hrvaško časopisje poroča, da je žetev pšenice v neretvanski dolini že končana ter je letošnji pridelek na hektar 12 do 16 meterskih stotov. Veliko kmetov je svoje njive takoj preoralo ter nanje posejalo še koruzo, tako da bodo imeli letos v teh krajih dve žetvi.

Nova otroška pravljica!

Danes začnemo priobčevati novo otroško pravljico

»MIČKA«

z izvirnim besedilom in risbami.

Naročajte »Slovenec«, da bo imel vaš otrok vsakdanje berilce — za vajo in zabavo!

Domačija v cvetju

Tomaž Poklukar

Mati je zmajevala z glavo, ko je zagledala njeno obilno balo za novo-rojenčka. Veak kosček ji je bil všeč ter ga je motrila, kakor da bi vnaprej vedela, kako se bo prilegal drobnemu otroku.

Na sv. Štefana je bila svatba pri Tičarjevih. Tudi Matevž in Majda sta bila povabljena. Bila sta tako dobre volje, da sta zvečer ugovarjala, ko sta se ženin in nevesta odpravljala na Pokljuko.

»Za nama pridita.« ju je vabila Vida v novi smuški obleki. Ko je Majda menila, da je letos smučanje prav nič ne mika, je zardela. Vida jo je razumela, Janez pa ne.

O sv. Juriju so pri Andraževih zamaževali, da bi se vrnil ubogi Jerinač s svojo lajno.

Jablano so že odcvetele in češnje so poglnele zelene jagode, Jernača pa ni bilo od nikoder.

Ko je v zgodnjem poletju zadisala še lipa, je bilo Andraževim jasno, da je revež dotrpel.

»Zdaj je že pri svojih prednikih, pa pri materi in očetu. Vse življenje je hodil po dolgi poti od groba v Jurklo-

štru do gomile pri St. Ilju. Zdaj ni več hrom, zdaj je odložil svojo beraško lajno.« je pravil Matevž ženi, ko se ga je spominjala.

Ko so dozorele češnje je prišel spet Primož, Ančkin sinček, na obisk. Samo kdaj pa kdaj se je še poigraval Matevž z njim, navadno pa ga je napotil k Majdi ali pa ga je prepustil stari materi. Preveč ga je spominjal na lansko leto, ko se je bavil z mislijo, da bi ga vzel za svojo. Naravnost kruta se mu je zdela zdaj takratna namera proti Ančki. Moj Bog, kako sem mogel misliti, da bi govoril s sestro, ki ima otroka tako rada!

Prišel je čas, ko je žena pričakovala, da se bo zgodila velika stvar. Potrepljivo je prenašala težave in se veselila svoje ure. Matevž zdaj ni več odhajal od doma; v gozdu ga že ves teden niso videli in tudi ob vodi ne. Vsa hip je pričakoval, da ga bodo poklicali. Pšenico so že poželi in zdaj so razobesili rumeno snopje v kozolec.

Bil je topel poletni večer, ko je Zofija prihitala na žago in mu povedala, da ga gospa kliče.

Dolina molka

J. Oliver Curwood 44

Razpleteni lasje so ji padali po ramenih in Kent je nenadoma opazil, da ji je bil cel šop las — odrezan. Takoj je pomislil na kit žerskih las, ki je povzročila Kedstyevo smrt. Medtem, ko je Kent stisnil ustnice, da bi mu ne ušel krič groze, je Murette, ki ni gledala njega, začela veselo prepevati. Njegovi dvomi so se zopet razpršili. Ne, ne, Murette ni mogla biti morilka!

Kentu je dan mineval kakor v sanjah. Ure in ure so potekale in ladjica ju je nosila vedno bolj na sever. Sonce je razkošno sipalo svoje žarke nad pokrajino in iz neizmernih gozdov so prihajale opojne vonjave. Kentu se je zdelo, da se bliža zemeljskemu raj. Od časa do časa je izlival vodo, ki se je počasi nabirala na dnu ladjice, in to je bilo vse njegovo delo. Bilo jima je, kakor da so ure strahu, stiske in groze daleč, nekeje v davni preteklosti.

Nista govorila niti o Barkleyju niti o Kedstyeju in njegovem tragičnem koncu. Kent ji je pripovedoval o časih, ki jih je preživel na severu in o svoji navezanosti na tako lepi severni svet. Govoril je tudi o svoji mladosti; Murette ga je pozorno poslušala in njene oči so se bleščale.

Tudi Murette mu je pripovedovala o svoji mladosti, o trudopolnih letih, ki jih je preživela v zavodu in o svoji živi želji, da bi vedno živela v tem oddaljenem severnem svetu, ki ga je tako

zelo ljubila. O stvarih, ki bi jih Kent tako rad vedel, pa ni omenila niti besedice; ni mu pravila o Dolini molčljivih ljudi, niti o svojih sorodnikih in starih. Kent je po vsem tem tudi ni izpraševal; obljubila mu je bila, da mu bo to pozneje pojasnila in je čakala, da bi mogla govoriti ko bosta popolnoma na varnem.

Ves čas nunege potovanja po reki je Kent nepotrpežljivo pričakoval trenutka, ko bosta mogla zapustiti ladjico in se podati v gozdove. Reka — je razlagal Murette — je velika prometna zveza s severom. Na reki bosta zato gotovo srečala mnogo čolnov in jim bo radi tega policija prejal ali slej prišla na sled. V gozdu bosta pa mogla izbirati med tisočeriimi stezicami in bosta na varnem. Če bi jima ne bilo treba prepluti mimo Brzice smrti, da prideta do polpivirne pokrajine, kjer bo vsako zasledovanje policije brezupno, bi bilo najbolje že takoj sedaj pristati k bregu in se podati v gozdove.

Med dnevom sta trikrat ali štirikrat srečala človeške sledove: ladjico, privezano ob drevo, indijansko taborišče in lovsko koč. Popoldne se je Kenta začelo loveti nekakšno razburjenje, ki ga je nekako svarilo pred bližajočo se nevarnostjo; sklenil je torej podvojiti svojo pozornost. Ob štirih — najpoznejše pa ob petih — popoldne bosta dospela do Brzice. Tam ju čaka deset nevarnih minut, nato pa bo mogel usmeriti ladjico proti kraju, kjer se jima nikdar več ne bo treba bati, da bi ju dosegla roka Pravice. Napeto je torej poslušal, boječ se, da bo vsak trenutek zaslišal brnenje, ki bi mu naznanjalo, da se jima bližajo policijski motorni čoln.

Murette je opazila njegovo zaskrbljenost in on ji je zaupal svojo bojazn.

Potovanje v Makedonijo v letu 1943

Julija meseca se je mudil v Sofiji posebni dopisnik budimpeštanskega dnevnika »Pester Lloyd«. Po krajšem zadržanju v bolgarski prestolnici je potoval v Skoplje. Doživlja na tem izletu je strnil pod gornjim naslovom v sledeči sestavek: Že v zgodnjih jutranjih urah ožive sofijske ulice in na postaji polje razgibano vrvenje. Slika z ulic in tako pove, da živi tu marljivo in delavno ljudstvo. To ti potrdi še bolj sama postaja, kjer ne opaziš nobenih postopacev in delomržežev, temveč samo ljudi, ki se podajajo na pot z resnimi cilji.

Pred vlakom proti Čustendilu stojita dve lokomotivi. V začetku vlačita za sabo pripete vagone z veliko hitrostjo. Kmalu pa pričneta pod težkim tovorom močno sopihati. Povrsto ostajajo za nami manjše in večje postaje. Skoro vsaka ti pripravi manjšo ali pa večjo doživljo. Kaj ni n. pr. zanimivo, če se kar naenkrat, čisto nepričakovano pojavi iz nič pred tabo trolejbus, kar lahko doživiš v Gorebanji? Ali če vidiš prihajati iz zelenih pokrajin nasproti črne vlake, natoovorjene s premogom? In na vsakem zaviralnem mestu ima vlak spremljujoči železničar šopek cvetja. Nežno, pisano cvetje na zaviralni napravi tovrnih vagonov!

Vozili smo se mimo Pernika. To je zopet drugača slika: Tovarniški dimniki, velika industrijska obratovališča, delavske hišice. Vse lepo in snažno, zato pa zapuščeno drevje in nobenega cvetja. Čudne misli se spreletavajo človeku po glavi: še pred nedolnimi desetimi minutami si videl železničarja s šopkom pri zavori na tovrnem vagonu, tu imaš pred sabo delavska stanovanja brez cvetja. Tudi ti so sinovi na zemljo priklenjenih kmetov — in v kako opustošenje se lahko sprevrže industrializacija, če pravočasno ne preprečiš njenih izrazitov. Zatem pa pride čisto majhna postaja. V naglici sem pozabil pogledati na postajo — poslopje, da bi zvedel za njeno ime. Skrbno in čisto napravljene kmetice prihajajo in prodajajo češnje. Češnje, privezane na dolge veje. Krasne, zdrave češnje. Odkod le vzamejo te kmetice toliko teh dolgih vej, od katerih ima vsaka spodaj eno manjšo, zgoraj pa malo večjo vejico? Češnje se tako ne stresejo in v kupeju jih lahko lepo pripišeš za mrežo nad sabo. In vse to te stane 10 levov.

Vlak je privozil v Čustendil. Od tu imaš samo še dober skok v Gučevu. Do tu vozi železnica tu pa moraš vstopiti v avtobus. Z železnico je pač dostikrat križ. In s potniki prav tako. In kakor je svoječasno na Sedmograškem pred dovršitvijo proge Szretfalva—Deda omogočala avtobusna vožnja zvezo s sosednjo pokrajino, tako zahteva tudi najkrajša zveza z Makedonijo uporabo avtobusa. Potovanje z avtobusom je pa vedno zanimivo. Človek ne sedi kakor v kupeju vagona odrezan od sveta, temveč pomešan med potniki.

V Sofiji mi ni mogla niti ena potovalna pisarna dati kakršnihkoli podatkov o avtobusni zvezi. Toda v Gučevu se je izkazalo, da takšna zveza obstoja. Na vlak so čakali trije najmodernejši avtobusi. 125 km dolgo progo smo prevozili v dobrih štirih urah. Med potjo opazuješ lahko na vseh straneh živahno delavnost. Skoro polovica voznega nasipa pokriva od drugod navožen kamenje, kar je bilo potrebno, da so cesto zopet spravili v pravo stanje. Vzporedno s cesto vidiš tudi že nasip za pripravljeno železnico, ki bo po dovršitvi neposredna zveza Sofije s Skopljem. Na vseh odsekih so zaposleni delavci. Eni odvažajo zemljo, drugi jo kopljejo in pripravljajo teren za železniško progo.

Pred Strizinom leži spodaj pod serpentinom nekaj temnega, kar opaziš že od daleč. Nekaj

»Če bova slišala bližanje motornega čolna še preden prideva k Brzicam — je rekel, da bi si dal poguma — »bova imela še dovolj časa, da bova mogla pristati k bregu. Nato naj ne bodo ušli, ker je laže najti iglo v kupu sene kakor pa dva človeka v teh gozdovih. Seveda — pripravljena pa morava biti za vsak slučaj.«

Nato je prinesel iz kabine svoj tornister, puško in samokres.

Ob treh popoldne je začela reka izpreminjati svojo podobo in Kent se je veselo nasmehnil. Tok je postal močnejši in reka se je ozila. Kadar se mu je delo, je prijel za veslo in pospeševal hitrost ladjice ter jo usmerjeval. Murette je vzela drugo veslo in mu pomagala; Kent je z občudovanjem gledal to vitko in gibčno telo, ki se je sklanjalo in dvigalo. Veter se je igral z njenimi lasmi. ona pa se je nasmihala svojemu tovarišu; rdeče ustnice so ji bile napol odprte in vijoličaste oči so se ji veselo svetile. Opazujoč to prelepo bitje, se je Kent več kot enkrat vprašal ali ni morda vse to, kar se je bilo zgodilo, morda le sen in ne resnično. Večkrat je prenehal z delom, da bi se prepričal ali res ne sanja, nato pa se je zahvalil Bogu in se z novo močjo vrnil na delo.

Nekoč mu je bila Murette omenila, da se je že enkrat peljala po Brzicah, ki so bile zanjo nekaj strašnega; spominjala se jih je kakor nekakšne strašne zveri, ki rjove in prežijo na svoje žrtve. Kent je Murette pripovedoval še več o teh Brzicah. Le redko te je na tem nevarnem mestu kdo ponesrečil. V začetku Brzice je stala ogromna skala, ki je razdelila rečni tok na dva dela. Levi tok je bil bolj varen; vožnja je sicer razburljiva, toda ne traja dolgo časa. Sumenije ter strani Brzice je kakor lajež psa, ki ne grize. Seveda — pro-

past je skoro neizogibna v treh primerih: če čoln udari ob skalo, če ga ni mogoče krmariti ali pa če zaplove po desnem namesto po levem toku reke.

Ko ji je to povedal, se je veselo nasmehnila. »Jeems, ti hočeš reči, da bova srečno prestala nevarno vožnjo, če ne nastopi noben izmed teh treh primerov?«

»Ni se nima ne bo moglo zgoditi — je rekel. — »Najina ladjica je majhna in ozka, ne bova zadela ob skalo in skozi levi tok bova tako varno plula, da nobene nevarnosti niti opazila ne bova.« — Pri teh besedah se je samozavestno nasmehnil, hoteli v vlti poguma. Nato je pristavil: — »Dobro poznam te Brzice, saj sem več kot stokrat plul po njih.«

Zopet je začel pozorno poslušati; nenadoma pa je pogledal na uro: bila je tri četrt na štiri. Tudi Murette je zaslišala šum, kateremu je Kent prisluškoval: iz daljave je prihajal rahel šum, kakor mrmanje, ki pa je počasi in stalno naraščal. Pogledala je Kenta in ta je molče priklimal ter tako odgovoril na neizgovorjeno vprašanje.

»Sva že pri Brzicah! — je vzkliknil in glas mu je trepetal od veselja. — »Zmagala sva! Na varnem sva!«

Na tem mestu je reka delala velik ovinek in izza tega ovinka sta mogla videti v daljavi pol milje pred seboj velik penast vrtnec. Tok je postal vedno hitrejši. Kent se je z vso silo upiral v vesla in se trudil, da bi ladjico obdržal sredi reke.

»Rešena sva! — je ponovil. — »Ali razumeš, Murette? Rešena sva!«

1. »Klik, klak,« pojo mlinska kolesa »Meljemo, meljemo!« »Le naprej, le naprej,« jim odgovarja potok ob mlinu in se lovi v latvice naprej mimo griča.

2. Na hribu, ki je ves vegast, sedi leno bela graščina. Kot koklja je razčepirila perutnice, da bi skrila podse piščeta.

Urnih nog je stekel k ženi.

»Če Bog da, se bo nocoj zgodilo,« mu je rekla skoraj slovesno.

Bila je vsa bleda, vendar se je smehljala kakor mati, ki reže lačne otroku kruha. »Nocoj bi bilo prav, da bi bila babica pri hiši,« je pristavila.

Mož jo je prepustil materi in zdiral s kolescem proti fari. Niti na misel mu ni prišlo, da bi lahko postal Korlna. Zvedelo se je, da je vznemirjen. Ves čas je mislil, kako bo jutri pri hiši, kakšen bo otrok, kako bo revica trpela in kaj bo počel, ko mu bodo dali otroka v naročje.

Okoli treh po polnoči je sedel zunaj pod lipo. V vsej dolini ni bilo niti ene luči, samo Majdina soba je bila razsvetljena kakor za božično noč. Perun je nemirno zalajal, kadar so prihajali iz hiše bolestni vzkliki. Ena sama prošnja je gorela v Matevževi hiši: da bi bil otrok živ in zdrav.

Tu je sedel tudi na poročni večer, ko je premišljeval o veliki stvari, ki se je zgodila, ko sta si z Majdo pred

Bogom dala besedo o medsebojni ljubezni, zvestobi in pomoči. Takrat se je zavedal, da bo za vse čase navezan na ženo, katere podoba je tako dolgo nosil v srcu. Polnosti sreče pa le ni doživel na dan poroke. To je odložil na čas, ko mu bo rodila otroka. Danes se bo to zgodilo, morda že to uro, ta hip.

Nad Klopnim vrhom se je nebo svetlilo. Andraževi so bili še vedno budni. Drug drugega so nagovarjali, naj gre vendar spat. Matevž se je zahotelo pijače, toda dejal si je, da se za današnji dan ne spodobi, da bi pil. Oglasili so se petelini in pri fari je odzvonilo dan. Smreke nad Smolnikom so začele žareti v jutranjem soncu.

Zena je vso noč trpela v neizmernih bolečinah velikega dogodka. Še vedno je hodil okrog hiše, ko se je prikazala mati in ga poklicala, naj pride pogledat — sina.

»Zahvaljen Gospod, tisočkrat zahvaljen,« mu je šepetalo v duši, ko je kakor omotičen odpiral vrata. Majdine oči so zažarele, ko ga je zagledala.

Ob njej je ležalo drobčkano bitje rožnate barve. Že v prvem hipu je razbral na obrazu očeta, in svoje poteze. Veriga rodu Andraževih je bila sklenjena.

Zdaj je čutil, da se je zgodila velika stvar.

Dolgo se ni mogel nagledati prvorojenca. Pokrival ga je in mu v mislih voščil zdravja in dolgega življenja.

»Andražič, moj mali Andražič!« ga je nagovarjal.

Kdo ve, kaj vse bi povedal ženi, če bi bila sama v izbi. Tako pa jo je samo božal po laseh; saj ga je razumela, v očeh mu je brala. Tedaj je šele opazil, da je bila vsa zabuhla v obraz; njen vrat je bil širok kakor glava, na licih pa so se poznale pege krvavega potu.

»Moj Bog, moj Bog!« je ponavljal, presunjen z občutom živega sadu svoje žene in prizadet v misli na njene prestane bolečine.

Zdaj je stal pred njo praznih rok; samo občudoval je svojo Majdo — mamico. Andražič je zajokal. V kratkih sekundah je spuščal svoj tanek gla-

sek ter kremžil drobne ustnice. Mikalo ga je, da bi ga vzel v naročje, dete pa se mu je zdelo preveč nežno.

Tisto popoldne je bil pri Andraževih praznik. Matevž ni nikomur ukazal dela, oče pa si je že dopoldne prižgal pipo in posedal na klopi pod lipo. Začelo se je novo življenje, ki se je vrtilo okrog drobnega bitja.

Fantu so dali ime Peter. Matevž je tako želel in tudi Majda je pristala, saj je tudi njenemu očetu Vorini tako ime. Ko so prinesli otroka od krstnega obreda, je vzel Matevž svojo debelo, v usnje povezano knjigo in prepisal vanjo rojstni in krstni list svojega prvorojenca. Tako slovesen se mu je zdel opravek, da se je pokržil, ko je prijel za pero. Rodovnik Andraževih je dobil svojega novega, tako težko pričakovane člena.

Zemlja je mirno dihala naprej. Žaga pod bregom je pela. Andraževi so hodili v gozd in na polje, Majda je poganjala zibelko. Marsikatero noč, ko je Matevž mirno spal in nabiral moči za naslednji dan, je hodila po sobi s Petrom v naročju.

KINO MATICA 22-41

Vesela pustolovščina mlade plesalke, Jazz, smučanje in razkošne plesne revije

»Želim si ljubezni«

V glavnih vlogah: Marika Röck, Viktor Staal, Mady Rahl. PREDSTAVE ob 16. in 18.30 uri.

KINO UNION 22-71

Zabaven švedski film iz življenja današnje šolske mladine in njenih učiteljev

»Učitelj glasbe«

V glavni vlogi: Adolf Jahr in Alice Nilson. PREDSTAVE ob 16.30. in 18.30. uri.

KINO SLOGA 27-31

Najzabavnejša komedija ljubezni v filmu

»Mala porednica«

V glavnih vlogah: Jeanne Boitel, René Lefevre in Henri Rollan. PREDSTAVE ob 14., 16. in 18. uri.

Nemški glas o novih nastopih podmornic

»Krivulja se dviga.« Pod tem naslovom je list »Berliner Boersen Zeitung« objavil članek, v katerem razpravlja o novem pojavu večjih podmorniških uspehov v boju proti sovražnemu ladjevju. List pravi, da je do 19. julija nemško vrhovno poveljstvo objavilo šest večjih podmorniških uspehov, iz česar se je dalo jasno razbrati, da so se podmornice spet pojavile in da nadaljujejo svoje delo na oceanih. Lahko nastopi, kakor se je zgodilo v juniju, odmor, ko je bilo iz posebnih vojaških razlogov manj podmornic v boju proti nasprotniku, toda bistveno je, da ostanejo podmornice še naprej najnevarnejše orožje osi v boju proti Anglosasom. Brez nadaljnjega drži, da 32,5 milijona ton potopljenega brodovja ni ostalo brez posledice za nasprotnika. List opozarja, da so nemške podmornice pri nasprotnikovih izkrevalnih nastopih na Siciliji, potopile v petih dneh skoraj za 300.000 ton ladjevja, medtem ko je bilo toliko ladij bolj ali manj poškodovanih. List poudarja dalje, da bodo izgube nasprotnika vedno večje, pa naj v varstvo svojega ladjevja navleče še toliko vojnih ladij in še toliko letalstva. Nadaljnji boji za Sicilijo bodo veljali nasprotnika še veliko izgub, kajti podmornice bodo stalno oprezovale za njegovimi preskrbovalnimi ladjami. List pravi, da je podmorniška vojna vojna samih presenečenj. Ta nevarnost zahteva od nasprotnika velikih naporov. V dobi napadov in obrambe bo zmagal tisti, ki bo imel močnejšo sapo.

Nov vulkan v Mehiki, ki pa ni hrib

Nedavno so v Mehiki opazili svojevrsten pojav. Pojavil se je vulkan, ki pa ni hrib. Nenadoma se je sredi neke ravnine naredilo žrelo v premeru 300 metrov, iz njega pa se je začela valiti lava in leteti kamenje, po vsem ozemlju naokrog pa so čutili močne potresne sunke. Pojav je edinstven. Se kar naprej se iz razpoke vali lava, ki teče s hitrostjo 5 metrov na minuto. Počasi se je okrog žrela začela kopičiti lava in kamenje in tako nastaja vulkanski griček, kateremu so domačini dali ime Paricutin. Prah in vodna para pa se dvigujeta tudi v višino 100 metrov. Na srečo v neposredni bližini novega vulkana ni bilo nobenih naselij in zato tudi nobenih človeških žrtev.

Naročajte in čitajte »SLOVENCA«

Ajaj, ajaj ajaj moj.

angelček naj bo s teboj...

Večkrat sta jo slišala stara Andraževa, ki sta bila rahlega spanja. Prisluhnila sta in se zamislila v leta svolske zrelosti. Zdaj sta že stara, zdaj samo še prisluškujeta utrip novega življenja. Odprtega srca poslušata uspa-vanko, kakor da bi veljala tudi njima. O, kako lepo je bilo slišati Majdin glas v tihih, mirnih nočeh!

Zdaj lahko prideš, bela žena, in me povedaš k dragim rajnim; zdaj bi odšel s teboj brez obotavljanja, je predel Andraž svoje misli. Ampak, moj Bog, ne zameri mi, če ti povem, da bi rad videl, kako bo dete shodilo, rad slišal, kako bo spregovorilo. Saj te ne prosim — toliko dobrega si nam izkazal — zdaj te res ne prosim več... Toda, če mi daš ušakati, bom pravil nekoč Petruku povesti, ne vem, če se jih Matevž spominja, vseh tistih, ki jih mora slišati pohorsko dete... O gozdovih bi mu rad pravil in o Črnem jezeru. Ne, ne, ničesar te ne prosim, tvoja volja naj se zgodi.